

UN COLOCVIU DE ROMANISTICĂ ȘI O CATEDRĂ DE ROMÂNĂ. IMPRESII DE LA SZEGED

MARIANA NEȚ

Academia Română. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan” – Alexandru Rosetti

Ediția a treia a colocviului internațional *Comunicare și cultură în România europeană* a avut loc la Universitatea din Szeged (Ungaria), în perioada 3-4 octombrie 2014 și a purtat titlul „România între interculturalitate și identitate: spații romanice europene și extraeuropene”. Trebuie precizat de la început că această manifestare a fost *găzduită* la Universitatea din Szeged, dar organizată de Catedra de limbi și literaturi romanice din cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie de la Universitatea de Vest din Timișoara, care prin precedentele două ediții de succes, și-a creat deja o tradiție în acest sens. Și-a creat, de altfel, și o serie de participanți fideli și de prestigiu din țară și din alte spații romanice. Printre sponsorii manifestării s-a numărat și Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistă de la Veneția.

Din perspectiva unui participant, în absența unor date exacte furnizate de organizatori, este greu de făcut o estimare a numărului de vorbitori (dat fiind că, așa cum se întâmplă, de regulă, la congrese și colocvii, unii dintre cei înscriși în program au anulat în ultimul moment). Se poate însă spune, fără riscul de a greși prea mult, că au fost susținute circa o sută de comunicări. În afara participanților din România (din motive evidente, cei mai mulți), manifestarea s-a bucurat de prezența unor oaspeți din Italia – profesorul Norberto Cacciaglia de la Universitatea Liberă de la Siena a susținut o conferință plenară –, Spania – academicianul José Manuel Gonzáles

Calvo a ținut tot o conferință în plen –, Franța – binecunoscuta românistă Estelle Variot a vorbit, de asemenea, în plen –, Republica Moldova și Ungaria.

Cum era și firesc pentru un eveniment științific care se ocupă de romanitate, colocviul a avut secțiuni dedicate limbii și culturii latine, limbii române, literaturii române, literaturii și civilizației italiene, literaturii spaniole și hispano-americane, didacticii limbilor romanice și interferențelor culturale romanice, dar și o secție de istorie și teologie și o secție de spiritualitate creștină în România.

Limbile în care s-a desfășurat manifestarea au fost, desigur, româna, italiana, spaniola și franceza, dar și – întrucât colocviul avea loc în Ungaria – maghiara. În maghiară s-au ținut mai ales alocuțiunile din plenul colocviului (ca, de altfel, și cele de la recepția oferită, cu o seară înaintea deschiderii, de Primăria orașului). Nu pot să nu remarc faptul că, în toate cazurile în care era folosită limba maghiară sau în care era prezent în sală vreun oficial din orașul-gazdă, s-a recurs la traducere consecutivă, pe loc, astfel încât timpul alocat acestor alocuțiuni a fost dublu. După părerea mea, chiar în absența unor căști la care să fie asigurată traducerea simultană, ar fi putut fi adoptată soluția mult mai „economică” și obișnuită în astfel de situații, ca translatorul să se așeze în proximitatea oficialului în cauză și să îi traducă simultan, în aparté, astfel încât toată lumea să câștige un timp prețios. Iar dacă *trend*-ul contemporan cere totuși recursul la o politică lingvistică similară celei la care am asistat la Szeged, atunci aceasta ar trebui folosită și în România.

Motivul principal pentru care această a treia ediție a colocviului internațional *Comunicare și cultură în România europeană* s-a desfășurat la Szeged și nu la Timișoara este faptul că manifestarea a coincis cu cea de a 65-a aniversare a Catedrei de limba română de la Universitatea din Szeged – sau din „Seghedin”, cum spun românii din Banatul unguresc. Sărbătorirea catedrei de limba română a avut loc în dimineața care a precedat deschiderea lucrărilor colocviului, astfel încât toți participanții la colocviu au putut asista la eveniment. Și chiar au făcut-o.

Unul dintre momentele emoționante dar și cu certă valoare istorică al sărbătoririi l-a constituit proiecția a „65 de fotografii

pentru 65 de ani de existență”, care ne-a permis întâlnirea în spațiul virtual al unora dintre membrii cei mai activi ai acestui for de învățământ. Mulți au fost însă chiar prezențe reale la această manifestare, pe care au animat-o cu entuziasm, dar și cu discreție și ținută academică. Printre aceștia trebuie amintiți, în primul rând, prof. univ. Gheorghe Petrușan, fondatorul catedrei, și conf. univ. Mihaela Bucin, actuala șefă de catedră și organizatoarea competentă a manifestării.

Catedra funcționează în cadrul Facultății de Pedagogie și pregătește cadre didactice pentru școlile în limba română din cele zece comune din Banatul unguresc care, conform ultimului recensământ, au populație majoritar românească. Numărul vorbitorilor de română din zonă este însă în continuă descreștere, ceea ce se întâmplă atât din cauza natalității scăzute, cât și a asimilării lor accelerate de către populația majoritară în Ungaria.

Românii din Banatul unguresc sunt o minoritate activă din punct de vedere cultural, după cum o demonstrează, între altele, publicația *Conviețuirea. Revista românilor din Seghedin*, al cărei prim număr din seria a doua (1/2014) a fost distribuit tuturor participanților la colocviu și la aniversare. Cei care au răsfoit revista și care au asistat la sărbătorire nu pot decât să spera ca atât cititorii acestei publicații cât și studenții secției de limba română de la Facultatea de pedagogie a Universității din Szeged să fie din ce în ce mai mulți.